

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b,
105 Reykjavík

Garðabær, 24. október 2025
202509-0144/A.B.
08.03

Efni: Umsögn - Mat á umhverfisáhrifum – Matskyldufyrirspurn - Hringvegur um Reyðarfjarðarbotn - Skipulagsstofnun.

Vísað er í erindi Skipulagsstofnunar, dags. 22. september sl., þar sem óskað er umsagnar Náttúruverndarstofnunar um matskyldu vegna fyrirhugaðrar vegagerðar um Reyðarfjarðarbotn, á vegum Vegagerðarinnar.

Náttúruverndarstofnun bendir á að stofnunin hefur veitt umsögn varðandi aðalskipulag sveitarfélagsins á skipulagsstigum þar sem stofnunin gerði athugasemdir við þær veglínur sem lagðar eru hér fram.¹

Framkvæmdarlýsing

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að verkefnið felur í sér nýtt vegstæði Hringvegar (vegur nr. 1) um botn Reyðarfjarðar, með tveimur nýjum brúm yfir árnar Norðurá og Sléttuá. Brú á Norðurá verður 14 m löng og brú á Sléttuá 54 m löng. Nýr vegkafli verður 1,66 km langur og hannaður samkvæmt vegstaðli C8, með 7 m breiðri akbraut og 0,5 m breiðum öxlum hvoru megin.

Verkefnið felur í sér gerð vegskurða, fyllinga og ræsa, ásamt efnistöku, uppfyllingum og frágangi. Gert er ráð fyrir að nýr vegur verði lagður á uppfyllingu yfir láglend og mýrlend svæði við botn fjarðarins.

Efnistaka mun fara fram í námum í nágrenni framkvæmdasvæðisins, en nánar verður ákveðið hvaðan efni kemur á verkhönnunarstigi.

Framkvæmdir fela einnig í sér tímabundin vinnusvæði, s.s. efnisgeymslur, sem staðsett verða í næsta nágrenni við fyrirhugað vegstæði. Að loknum framkvæmdum verður landmótun og frágangur vegar og brúarstaða í samræmi við hönnunargögn Vegagerðarinnar.

Eðli framkvæmdar

Framkvæmdin er umfangsmikil miðað við staðhætti og felur í sér nýtt 1,66 km langt vegstæði með tveimur brúm og tilheyrandi fyllingum og efnistöku. Verkefnið tengist núverandi vegakerfi Hringvegar og hefur því samlegð við aðrar vegagerðarframkvæmdir í Fjarðabyggð.

¹ <https://ust.is/library/sida/Umhverfisstofnun/Ums%3fb6gn%20Fjar%3fb0arbygg%3fb0%204.11.21.pdf>

Framkvæmdin krefst nokkurrar efnisvinnslu og jarðrasks á öröskuðu svæði og strandsvæðum, en ekki er gert ráð fyrir verulegri úrgangsmýndun eða losun mengandi efna umfram það sem almennt fylgir vegagerð.

Svæðið einkennist af líffræðilegri fjölbreytni í tengslum við votlendi og strandsvæði við botn fjarðarins, þar sem votlendisgróður og búsvæði fugla eru áberandi.

Sérstök vernd

Náttúruverndarstofnun bendir á að leirur njóta sérstakrar verndar samkvæmt 61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd.

Í 61. gr. laganna er kveðið á um sérstaka vernd þeirra vistkerfa og jarðminja sem taldar eru upp í 1. mgr. og 2. mgr. sama ákvæðis. Samkvæmt 3. mgr. ákvæðisins ber að forðast röskun þeirra náttúrufyrirbæra, sem undir greinina falla, nema brýna nauðsyn beri til og ljóst að aðrir kostir séu ekki fyrir hendi. Í greinargerð með frumvarpi til laga um náttúruvernd er með orðalaginu „brýn nauðsyn“ lögð áhersla á að einungis mjög ríkir hagsmunir geti réttlætt röskun og þá fyrst og fremst brýnir almannahagsmunir.

Þær vistgerðir njóta því sérstakrar verndar samkvæmt lögunum og breytingar eða röskun á þeim eru aðeins heimilar ef sýnt er fram á brýna nauðsyn framkvæmdar, að valkostir hafi verið metnir, og að mótvægisáðgerðir og vöktun séu útfærðar í samræmi við lög nr. 60/2013 og lög nr. 111/2021.

Rannsóknirnar virðast sýna að innan áhrifasvæðis vegarins og við botn Reyðarfjarðar eru vistgerðir sem bera öll megineinkenni leira samkvæmt vistgerðaflokkun Náttúrufræðistofnunar.

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að fyrirhugaður vegur muni liggja yfir fjörusvæði í botni Reyðarfjarðar þar sem greindar hafa verið vistgerðir með mismunandi verndargildi. Samkvæmt rannsóknum Náttúrustofu Austurlands (júní 2024) fundust á svæðinu m.a. óseyri, grýttur sandleir, bólubangs fjara og sandmaðksleirur (F2.31). Af þessum fjöruvistgerðum hafa sandmaðksleirur hátt verndargildi samkvæmt flokkun Náttúrufræðistofnunar og eru jafnframt taldar mikilvægar vegna líffræðilegrar fjölbreytni og framleiðni botndýra og þörunga.

Því telur Náttúruverndarstofnun að innan áhrifasvæðis vegarins geti verið leirur sem falla undir sérstaka vernd 61. gr. náttúruverndarlaga, þar sem jarðvegur, gróður og lífríki bera einkenni slíkrar vistgerðar.

Í greinargerð segir að sett verða ræsi í veginn um Sléttukrók og stærð þeirra og fjöldi verður miðaður við full vatnsskipti svo sjávarföllin verði óbreytt um krikann að framkvæmdum loknum. Óljóst er hvað framkvæmdaraðili eigi við með full vatnsskipti, en líklegt sé að það þýðir einfaldlega að hönnun ræsis eða brúar á að tryggja að sjávarföll og rennsli haldist nánast óbreytt.

Að mati Náttúruverndarstofnunar getur framkvæmdin því haft neikvæð áhrif á votlendi og leirur.

Náttúruverndarstofnun leggur áherslu á að fjallað sé nánar um votlendið í framkvæmdinni og það komi fram hvaða leiðir verði farnar til þess að forðast rask votlendisins sbr. 61. gr.

náttúruverndarlaga og hvaða valkostir séu skoðaðir. Náttúruverndarstofnun bendir á að ef tillagan gerir ráð fyrir röskun á votlendi þurfi að rökstyðja þá ákvörðun og gera grein fyrir öðrum kostum sem skoðaðir hafa verið sem mögulegir valkostir við útfærslu framkvæmdarinnar og ástæðum þess að þeir urðu ekki fyrir valinu.

Stofnunin bendir á að skylt er að afla framkvæmdaleyfis, eða eftir atvikum byggingarleyfis, vegna allra framkvæmda sem fela í sér röskun á svæðum sem njóta sérstakrar verndar, sbr. skipulagslög og lög um mannvirki. Á þetta að tryggja að tekið sé til ítarlegrar skoðunar hvort framangreint skilyrði sé uppfyllt. Við mat á leyfisumsókn ber að vega saman mikilvægi náttúruminjanna sem í húfi eru og hagsmuni af fyrirhugaðri framkvæmd. Við matið skal litið til verndarmarkmiða 2. og 3. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd, auk þess sem tekið skal mið af mikilvægi minjanna og sérstöðu í íslensku og alþjóðlegu samhengi, sbr. 3. og 4. mgr. 61. gr. laganna.

Ákveði leyfisveitandi að veita leyfi þrátt fyrir framangreint skal hann, með vísan í 5. mgr. 61. gr. náttúruverndarlaga, rökstyðja þá ákvörðun sérstaklega og gera grein fyrir öðrum kostum sem skoðaðir hafa verið sem mögulegir valkostir við útfærslu framkvæmdarinnar og ástæðum þess að þeir urðu ekki fyrir valinu. Einnig skal gera grein fyrir fyrirhuguðum mótvægisáðgerðum, sem og mögulegri endurheimt náttúruverðmæta þegar það á við. Þá skal afrit af útgefnu leyfi sent Náttúruverndarstofnun, sbr. 6. mgr. ákvæðisins.

Þess má einnig geta að leyfisveitanda er heimilt, skv. 5. mgr. 61. gr. náttúruverndarlaga, að binda leyfi þeim skilyrðum sem eru nauðsynleg til að draga úr áhrifum framkvæmdarinnar á þau náttúrufyrirbæri sem verða fyrir röskun.

Stofnunin áréttar að þar sem ekki er hægt að forðast rask á vistgerðum með verndargildi eða svæðum undir sérstakri vernd er góður frágangur rasksvæða og fullnægjandi mótvægisáðgerðir forsendur þess að umhverfisáhrif framkvæmdar verði ekki umtalsverð. Brýnt er að vöktunaráætlun framkvæmdar tryggi ofangreint, sérstaklega ef ákvarðað er að framkvæmdin er ekki matsskyld.

Fuglalíf

Í rannsókninni Rannsóknir á fuglalíf í botni Reyðarfjarðar er fjallað nokkuð ítarlegra um fuglalíf og áhrif framkvæmdanna á þá. Helstu áhrif á fugla verða skerðing búsvæða sem fara undir vegi eða verður raskað vegna efnistöku sem þrengir að þeim og kann að auka á samkeppni tegunda og einstaklinga, bæði í varpi og í ungauppeldi. Einnig mun framkvæmdin hafa áhrif á farfugla þar sem um er að ræða mikilvægt fæðusvæði farfugla vor og haust. Truflun mun verða á framkvæmdatíma og því mikilvægt að tekið sé tillit til þess, einkum á varp- og ungatíma í maí og júní. Líklegt er að afföll fugla aukist vegna ákeyrslu á nýjum vegi sem fyrirhugað er að muni liggja nærri sjónum þar sem mest er af fugli. Vegurinn mun jafnframt skera í sundur leiðir fugla milli fæðusvæða við sjóinn austan vegarins og varpsvæða og annarra svæða sem fuglarnir nýta vestan vegarins.

Að mati Náttúruverndarstofnunar mun því framkvæmdin hafa neikvæð áhrif á fuglalíf.

Náttúruverndarstofnun bendir á að allir fuglar eru friðaðir samkvæmt lögum nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum nema friðun þeirra hafi verið

aflétt með reglugerð nr. 456/1995. Þegar rætt er um friðun tekur hún einnig til eggja og hreiðra þeirra fugla sem njóta algerrar eða tímabundinnar friðunar.

Auk þess bendir stofnunarinn á að í 2. mgr. 6. gr. laga nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum segir að ávallt skuli gæta fyllstu varkárni og nærgætni gagnvart villtum dýrum og búsvæðum þeirra og forðast óþarfa truflun. Við skipulag og landnotkun skal tekið tillit til villtra dýra og búsvæða þeirra, sbr. lög um náttúruvernd og skipulagslög.

Þar sem framkvæmdasvæðið er kjörið búsvæði margra fugla er mikilvægt að halda framkvæmdum — ef af þeim verður — í lágmarki á varptíma. Stofnunarinn bendir á góða samantekt forstöðumanns Rannsóknaseturs HÍ á Suðurlandi um hvernig skal taka tillit til mófugla á varptíma og bera sig að við framkvæmdir.²

Í rannsókninni er fjallað um aðlögunarhæfni fugla vegna nálægðar við manninn, en sífellt er þrengt að fuglalífi á Austfjörðum með auknum umsvifum manna. Náttúruverndarstofnun tekur undir að þrengt er að fuglalífi um allt land og bendir stofnunarinn á í þessu samhengi að talningar af Suðurlandi sýna marktæka fækkun fimm tegunda, þ.e. heiðlóu, lóupræls, spóa, stelks og þúfuttittlings.³ Ekki er nákvæmlega vitað hvað veldur þessari fækkun en þar sem þessar tegundir sýna almennt neikvæð áhrif af aukinni landnotkun (mannvirkjum og skógrækt) gætu þetta verið merki um svæðisbundin neikvæð áhrif mannlegra umsvifa á þéttleika mófugla.⁴

Í greinargerðinni og rannsóknunum er fjallað um tegundir sem eru ábyrgðartegundir Íslands⁵ þar sem um eða yfir 20% af Evrópustofnin verpir hér á landi. Heiðlóa og lóupræll eru jafnframt forgangstegundir í viðauka Bernarsamningsins, sem Ísland er aðili að, yfir tegundir sem þarfnast sérstakrar búsvæðaverndar.

Auk þess er fjallað um fuglategundir á válista, en Náttúruverndarstofnun bendir á að Náttúrufræðistofnun uppfærði válista fyrir stöðu fuglategunda árið 2025⁶, en síðasti válisti hafði verið birtur árið 2018. Líkt og segir hér að ofan hafa mófuglar átt undir högg að sækja síðustu ár og voru flestar tegundir þeirra færðar um einn eða tvo flokka í nýrri uppfærslu válistans. Heiðlóa, spói og lóupræll færðust um tvo flokka, úr því að vera metnar ekki í hættu árið 2018 yfir í að vera metnar í nokkurri hættu árið 2025.

Helsta hættan sem steðjar að þeim er búsvæðaeyðing, en þó stofnar þeirra telji enn marga einstaklinga hafa þeir minnkað um allt að 30-40% á síðustu 10-15 árum. Ísland ber alþjóðlega ábyrgð á þessum tegundum sökum þess hve stór hluti Evrópustofnanna verpiur hér á landi. Því er nauðsynlegt að athuga stöðu þessara tegunda á framkvæmdasvæðum sem eru algeng búsvæði þeirra og almenn þörf á því að draga úr frekara álagi á búsvæði þeirra til að stemma stigu við þessari hnignun.

² Tómas Grétar Gunnarsson, 7. maí 2025. Að taka tillit til mófugla á varptíma, þoka. Sótt 28. ágúst

³ Aldís E.P., Böðvar Þ. og Tómas G.G., 2025. Recent population changes of common waders and passerines in Iceland's largest lowland region. *Bird Study*, bls. 1-13.

⁴ Rannsóknasetur HÍ á Suðurlandi – Mófuglar

⁵ Náttúrufræðistofnun – Forgangstegundir fugla

⁶ Náttúrufræðistofnun – Válisti fugla 2025

Í greinargerð kemur fram að líklegt er að ákeyrslur og afföll fugla aukist þegar nýr vegur liggur nær sjónum, þar sem fuglalíf er þéttast, og að vegurinn muni að hluta rjúfa tengsl milli fæðusvæða við sjóinn austan vegar og varpsvæða vestan hans.

Með mótvægisaðgerðum, svo sem rörum eða undirgöngum sem fuglar geta farið um og með lækkun umferðarhraða á kaflanum meðfram botninum, væri þó hægt að draga úr áhrifum talsvert.

Að mati Náttúruverndarstofnunar er þetta þó ekki fullnægjandi mótvægisaðgerð, þar sem slíkar lausnir tryggja ekki raunveruleg vistfræðileg tengsl milli lands og fjöru.

Ræsi og brúarop tryggja einungis vatnsflæði, en ekki fæðunám eða eðlilega hreyfingu fugla um leirur og fjörusvæði sem raskast við gerð vegarins.

Að mati Náttúruverndarstofnunar mun slík lækkun um 20 km/klst. ekki hafa nein raunveruleg áhrif á truflun fugla né draga úr árekstrarhættu, þar sem hraðinn er engu að síður of hár miðað við viðkvæm búsvæði og fæðusvæði fugla á svæðinu.

Svæðið við botn Reyðarfjarðar er mjög þekkt fuglasvæði hjá fuglaáhugafólki um allan heim, þar sem fjölbreytt tegundasamsetning, gott aðgengi og samspil strandar og votlendis gera svæðið einstakt til fuglaskoðunar.

Gróður

Í greinargerð segir að gróðurfar sé margbreytilegt en alls 21 vistgerð var skráð á rannsóknarsvæðinu. Auk þess fundust 129 tegundir æðplantna.

Bein áhrif vegaframkvæmda á gróður eru einkum óafturkræft rask á gróðurhulu, vistgerðum sem njóta verndar og mögulega á vaxtarstöðum sjaldgæfra tegunda. Óbein áhrif geta t.d. falist í uppbroti búsvæða og mögulegrar útbreiðslu framandi ágengra tegunda, sem getur leitt til rýrnunar líffræðilegrar fjölbreytni.

Veglína 2 liggur um hlutfallslega meiri þekju vistgerða með hátt/mjög hátt verndargildi og er því líklegri til að hafa meiri áhrif á gróður en veglína 1.

Mótvægisaðgerðir eru lagðar fram í formi uppgræðslu og að hefta útbreiðslu lúpínu. Þá telur Náttúrustofan mikilvægt að endurheimta votlendi í takt við það votlendi sem myndi tapast.

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur ekki fram hversu mikið votlendi mun raskast vegna framkvæmdarinnar, né hvernig eða hvar endurheimt votlendis verði útfærð. Einnig vantar mat á því hvaða áhrif slík endurheimt á öðrum stöðum gæti haft á umhverfi og vistkerfi þar. Að mati Náttúruverndarstofnunar þarf að gera skýra grein fyrir umfangi rasks og meta bæði vistfræðileg áhrif og raunhæfni fyrirhugaðrar endurheimtar áður en framkvæmd hefst.

Að mati Náttúruverndarstofnunar mun því framkvæmdin hafa neikvæð áhrif á gróður.

Landslag og ásýnd

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að áhrif vegaframkvæmdarinnar á landslag og ásýnd verði takmörkuð, þar sem nýr vegur fylgi að hluta núverandi mannvirkjum og fyllingar verði mótaðar til að falla að landhalla og umhverfi.

Náttúruverndarstofnun bendir á að báðar veglínurnar, liggi að stórum hluta um óraskað land, tún og fjörusvæði í botni Reyðarfjarðar. Framkvæmdin mun því óhjákvæmilega breyta ásýnd svæðisins umtalsvert og draga úr náttúrulegum einkennum strandarinnar.

Samkvæmt 69. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 skal við gerð vega gæta þess að mannvirki falli að landslagi og rýri ekki gildi eða svipmynd þess umfram nauðsyn. Að mati Náttúruverndarstofnunar er brýnt að leggja áherslu á þessa skyldu, þar sem svæðið hefur hingað til haldið náttúrulegum svip sínum og lítið raskast.

Að mati Náttúruverndarstofnunar mun því framkvæmdin hafa neikvæð áhrif á landslag.

Umsvif við Hjallaleiruna

Á Hjallaleirunni er starfsemi sem virðist fela í sér móttöku og meðhöndlun úrgangs, sem getur haft áhrif á fuglalíf og vistkerfi fjörunnar. Einnig getur plast og annar léttur úrgangur borist út í sjó og safnast í leirum, með mengun og fæðuinntöku fugla í för með sér.

Náttúruverndarstofnun bendir á að samlegðaráhrif með fyrirhuguðum vegaframkvæmdum við botn Reyðarfjarðar geti orðið, þar sem hávaði, aukin umferð og mannaferðir bætast við truflun frá starfseminni. Mikilvægt er að tryggja viðeigandi frárennslis- og úrgangsstýringu og fylgjast með breytingum á fuglalífi og ástandi leira og fjöru við Hjallaleiru.

Útivist

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að í nágrenni fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis séu golfvöllur, tjaldsvæði, hesthús og reiðleiðir, auk gönguleiða við Njörvadalsá sem hafi ákveðið aðdráttarafl fyrir ferðamenn og íbúa. Svæðið við botn Reyðarfjarðar er því í nánnum tengslum við útivistarsvæði, frístundastarfsemi og náttúrulega upplifun í nærumhverfi bæjarins.

Að mati Náttúruverndarstofnunar er þó ekki fjallað um áhrif framkvæmdarinnar á þessi útivistarsvæði eða aðgengi almennings að fjörunni. Nýr vegur og fyllingar við strandlengjuna munu breyta ásýnd svæðisins og geta haft áhrif á upplifun, hljóðvist og tengsl íbúa og ferðamanna við náttúruna.

Stofnunin leggur áherslu á að útivistargildi svæðisins verði tekið til sérstakrar skoðunar, bæði við áframhaldandi hönnun vegarins og í skipulagsvinnu sveitarfélagsins. Nauðsynlegt er að tryggja aðgengi að fjörunni og tengsl við reiðleiðir og gönguleiðir haldist, svo svæðið geti áfram nýst til frístunda og útivistar.

Að mati Náttúruverndarstofnunar getur því framkvæmdin haft neikvæð áhrif á útivist á svæðinu, sérstaklega þeirra sem vilja njóta náttúru og fjölbreytts fuglalífs.

Aðgengi að landi

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að sveitarfélagið hafi lagt áherslu á að færa nýjan veg upp fyrir tún og ræktarlönd Sléttu.

Að mati Náttúruverndarstofnunar er mikilvægt að slíkt aðgengi sé tryggt, þar sem bændur um allt land nýta þjóðvegi og tengivegi til að komast að beitolöndum og túnsvæðum. Víða um land þurfa bændur og aðrir landeigendur að þvera þjóðvegi til að komast að löndum sínum. Engin efnisleg rök liggja fyrir um nauðsyn þess að færa veginn frá núverandi legu til

Við áframhaldandi hönnun þarf að gera grein fyrir hvernig slíkt aðgengi verði tryggt, t.d. með undirgöngum, tengivegum eða öðrum varanlegum lausnum sem viðhalda tengingu milli bæjarlands og ræktarlanda. Slík undirgöng gætu jafnframt nýst fyrir búfé, landbúnaðartæki og hestamennsku.

Náttúruverndarstofnun bendir á að svæðið í botni Reyðarfjarðar, þar sem fyrirhugaður vegur liggur, hefur bæði náttúrufarslegt og samfélagslegt gildi, með fjölbreyttu fuglalífi, leirum og strandsvæðum sem nýtast til útivistar og fræðslu. Slíkt samspil náttúru og nærumhverfis byggðar fellur vel að markmiðum laga nr. 60/2013 um náttúruvernd og stefnu sveitarfélaga um sjálfbæra nýtingu og aðgengi að náttúru.

Slík vernd myndi stuðla að samfelldri vernd náttúru og útivistar, samræma framtíðaráform sveitarfélagsins við verndarmarkmið náttúruverndarlaga og styrkja ímynd svæðisins sem mikilvægs náttúru- og samfélagsauðlindar.

Náttúruverndarstofnun hefur bent á í öðrum verkefnum að mikilvægt sé að greina aðra valkost sem valda ekki álagi á gróður, landslag, vatn og fuglalíf, en í umsögn stofnunarinnar varðandi heildarendurskoðun á aðalskipulagi Mýrdalshrepps varðandi veglagningu um Dyrhólaós segir: *Umhverfisstofnun vill vekja athygli á að endurhannaður vegur samkvæmt nútíma kröfum um veghönnun Vegargerðarinnar í núverandi vegstæði (valkostir 4 og 4b) verður á þegar röskuðu svæði og þar sem öll umhverfisáhrif eru þegar komin fram. Endurhönnun vegar í núverandi vegstæði mun líklega hafa engin eða óveruleg umhverfisáhrif á lífríki, votlendi, ferskvatn, gróðurfar, fuglalíf, svæði á náttúruminjaskrá og friðlandið Dyrhólaeyjar.*⁷

⁷ <https://ust.is/library/sida/Umhverfisstofnun/Umsagnir/Ums%c3%b6gn%20M%c3%bdrdalshreppur8.3.23.pdf>

nútíma veghönnunarreglum og umferðaröryggissjónarmiðum.

Slíkur valkostur gæti falið í sér minni röskun á öröskuðum votlendis, gróður- og strandsvæðum við botn Reyðarfjarðar og gæti þannig haft áhrif á líffræðilega fjölbreytni og fuglalíf.

Skipulag

Náttúruverndarstofnun telur að þegar veglínur eru settar á skipulag sé einungis um hugmyndir að ræða sem geta tekið breytingum þegar t.d. mat á umhverfisáhrifum framkvæmda fer fram.

Ekki er ásættanlegt að tilvist veglínu á aðalskipulagi sveitarfélaga sé endanleg og geti ekki tekið breytingum við slíkt mat, þar sem framkvæmdaraðilum er samkvæmt lögum skylt að fjalla um valkosti þegar lega vega er annars vegar.

Kostnaður

Náttúruverndarstofnun bendir á að valkostir í umhverfismati verði að byggjast á efnislegum og umhverfislegum rökum, en ekki útilokast einvörðungu á grundvelli kostnaðar.

Samkvæmt lögum nr. 111/2021 um mat á umhverfisáhrifum og leiðbeiningum Skipulagsstofnunar ber að rökstyðja útilokun valkosta með tilliti til umhverfisáhrifa, tæknilegs fýsileika og skipulagslegra forsendna, en ekki fjárhagslegs samanburðar einum.

Niðurstaða

Náttúruverndarstofnun telur að framkvæmdin, eins og hún er nú afmörkuð, geti haft veruleg áhrif á vistkerfi í botni Reyðarfjarðar, einkum á fjölbreyttan gróður, leirur, fuglalíf og ásýnd svæðisins. Svæðið einkennist af fjölbreyttu fuglalífi og viðkvæmum svæðum sem mynda mikilvægar fæðulindir og búsvæði vaðfugla og andfugla. Framkvæmdir sem fela í sér fyllingar og nýjar veglínur yfir óraskað land geta raskað þessum vistkerfum og breytt náttúrulegu vatnsflæði.

Við mat á framkvæmdinni er mikilvægt að átta sig á þeim náttúruverndarverðmætum sem eru í botni Reyðarfjarðar. Þar er að finna einstakt samspil leira, fjöru og árósa, sem eru meðal fárra ósnortinna fjörusvæða á Reyðarfirði. Slík svæði hafa mikið vistfræðilegt gildi, bæði sem fæðusvæði fugla og sem hluti af náttúrulegu strandvistkerfi.

Að mati Náttúruverndarstofnunar er nauðsynlegt að skoða aðra valkosti, þann valkost að endurhanna núverandi veg í núverandi veglínu, þannig að hann uppfylli öryggisstaðla, tryggi umferðaröryggi, bæti gatnamót við áningarstaði, t.d. með hringtorgi, og auki burðarþol og aðgengi að ræktarlöndum án þess að raska viðkvæmum gróðurfari, fuglalífi og landslagi í sama mæli.

Virðingarfyllt,

Axel Benediktsson

teymisstjóri

Hákon Ásgeirsson

sviðsstjóri

